

Droochsloot, Joost Cornelisz

(? UTRECHT 1586 - IDEM 1666)

Woonde en werkte in Utrecht. Schilderde historiestukken, dorpstaferelen en stadsgezichten.

Lit.: R. van Luttervelt, 'Joost Cornelisz Droochsloot en zijn werken voor het Sint Barbara- en Laurentius Gasthuis te Utrecht', in *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 1, 1947, blz. 113-132. / C.H. de Jonge, *Catalogus der schilderijen*, Centraal Museum, Utrecht, 1952, blz. 34 e.v.

48 De zeven werken van barmhartigheid

Zie kleurafb. blz. 91

Inv.nr. 39-1946

Paneel, 61 x 107 cm., twee horizontale planken. Gem.en gedat. op papier l.o. op de muur: *JC. DroochSloot/ 1644* (J en C aaneen).

Toest.: verspreid kleine retouches.

Verso: balkje op naad.

Herk.: in 1922 in de verzameling (Med.)

Lit.: MED. 1922, blz. 130. / KNUTTTEL 1926, blz. 16, 40 nr. 25. / DE WIT, blz. 57. / VAN HASSELT, 1965.

Pas Mej. van Hasselt las het jaartal 1644 correct, voordien werd het steeds als 1643 opgegeven. Tot dusver steeds betiteld als de 'Bedeling', hoewel Knuttel al opmerkte: *'misschien de werken van barmhartigheid'*, wat zeker juist is. Het afbeelden van de Werken van barmhartigheid is gebaseerd op Mattheus 25:34 e.v. en komt al voor vanaf de 12de eeuw.¹ Een beroemd Noord-Nederlands voorbeeld zijn de in 1504 op zeven afzonderlijke panelen weergegeven 'Werken' van de Meester van Alkmaar (Rijksmuseum, Amsterdam).

Ook in de 17de eeuw bleef het thema in onze streken populair.² Op de voorgrond van cat.nr. 48 ziet men links (1) het spijzigen der hongerigen, rechts het (2) laven der dorstigen. In de achtergrond v.l.n.r.: (3) het begraven der doden; (4) het troosten der zieken (onder een afdakje ligt een zieke oude man in bed, naast hem zit o.a. een treurende vrouw); (5) het herbergen van reizigers (zij beklimmen de trap van de herberg); (6) het kleden der naakten; (7) het loskopen van gevangenen (uit de toren rechts). Al in 1618, 26 jaar voor ons stuk ontstond, had Droochsloot een schilderij van dit onderwerp voor het Sint Barbara- en Laurentius Gasthuis te Utrecht gemaakt.³ Hij heeft daarna het thema vele malen afgebeeld. Zo was een variant van ons schilderij onlangs op veil. Londen (Sotheby), 28 juli 1976, nr. 22, met afb.